

Nuotaikos po Kubos įtampos

ATLYDYS KUBOS KRIZĖJE SUDARĖ LAIMĖTO MUŠIO ATMOSFERĄ. — AISKINANTIS LAIMĖJIMO KALTININKUS METAMAS SEŠĖLIS Į STEVENSONĄ, KAS LEIDŽIA TIKĖTIS, JOG ATEITYJE JO PAŽIŪROS NEBUS RIMTAI SVARSTOMOS. — ATSARGESNI KOMENTATORIAI IŠPĖJA SAVO TAUTIEČIUS, KAD "VĖŽYS DAR NEIŠMOKO ŠVILPTI". CHRUSČIOVAS DAR NENUGALĖTAS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pirmas įspūdis: istorija kartojasi. Taip, kaip po pirmojo ir antrojo D. karo, taip ir po įtampos Kuboje amerikiečiai nerūpinčiai paskendo dienos įvykiuose, užmiršę padaryti atitinkamas išvadas iš savo laimėjimo. Tokį pirmą įspūdį gauni paskaitęs reportažus apie Kubos įvykių raidą dvejusoje milžiniškuose žurnaluose. Du kartus per mėnesį pasirodęs Look (tiražas: 7.-300.000) savo gruodžio 18 d. da tuotam numeryje paskelbė: WASHINGTON IN CRISIS -- 154 hours that shook the world: The untold story of our plan to invade Cuba; o savaitinis The Saturday Evening Post savo gruodžio 8 d. Nr.

DOKUMENTAI IŠ 1919 M. PARYŽIAUS KONFERENCIJOS

Dr. Marija Klacko (ukrainietė), dirbanti Columbijos u-te tyrimų srityje, užtiko įdomių dokumentų iš 1919 m. liečiančių ir Lietuvą. Dokumentas "Outline of Tentative Report and Recommendations". Prepared by the Intelligence Section, in accordance with instructions, for the President and the Plenipotentiaries" da tuotas sausio 21 d. 1919 m. buvo atsivežtas amerikiečių delegacijos Paryžium — Taikos konferencijon.

Žemėlapis, turįs žymesnį "Inquiry 662" ir pavadinimą "Proposed borders with Russia" parodo aiškiai nustatytas sienas su kaimynais lenkais ir ukrainiečiais. Lietuvai priskirta visas Vilnaus kraštas ir dalis žemių einančių į pietus ir besirubėžiuojančių su Ukraina.

Iš visko atrodo, jog sudarant dokumentą ir žemėlapi buvo objektyviai žiūrėta į valstybių atsistatymą ir naudotasi "kalbos sienomis", o ne kokiais nors kitais politiniais motyvais.

Mūsų istorikams vertėtų arčiau susipažinti su tais įdomiais dokumentais ir tuo reikalu paskelbti išsamesnę studiją.

(vž)

ta pačia tema rašinių užvardino: IN TIME OF CRISIS, Abu straipsniai aprašo tuos pačius įvykius bei asmenis ir juos perskaitęs lyg ir užmiršti, kad Kubos byla dar toli gražu nepabaigta ir dar reikia nemažai valios, pastangų, apskrumo ir apdairumo, kad niekais nenuleidus pasiektų laimėjimo.

Su dideliais ūkiniais sunkumais kovoją Saturday Evening Post straipsnis sukėlė didesnio susidomėjimo ir atgarsio negu Look dėl vienos savo pastraipos, būtent, apie Stevensonso vaidmenį krizės metu. O tai dėl to, kad to straipsnio autoriai yra Stewart Alsop ir Charles Bartlett. Jei pirmutinis nereikalauja specialaus pristatymo -- tik jo santykiams su prezidentu apibūdinti galima priminti, kad jis buvo vieningas iš žurnalistų, kuris skrido su prezidentu į Mrs. F.D. Roosveltiinės laido tuves -- tai apie antrąjį reikia pastebėti, kad jis yra prezidento draugas iš studijų laikų, supažindino prezidentą su jo žmona ir yra prezidento vaiky krikšto tėvas.

Tiedu žurnalistai teigia, kad Stevensonso pažiūros skyresi nuo kitų prezidento patarėjų pažiūrų, ber'ir tų tarpe iš karto nebuv vieningos nuomonės. Vieni reikalavo staigaus puolimo -- invazijos, kiti siūlė pradėti išbandyti blokadą. Įvykiams bėgant abiejų grupių pažiūros suartėjo. Tuo tarpu, ką siūlė Stevensonas, Alsop ir Bartlett sakosi dabar negalį nustatyti. Esą kai kas net teigia, kad Stevensonas norėjęs Muencheno, o kiti saką, kad Stevensonas norėjęs Kubos sovietų bazes išmaitinti amerikiečių bazes Turkijoje, Italijoje ir D. Britanijoje.

Savaime aišku, kad toks miglotas pasakymas sukėlė sensaciją ir spekuliacijas, kad ruošiamas dirva Stevensonso atleidimui, Baltiesiems Rūmai į tai reagavo paaiškinimu, kad Stevensonas rėmė prezidento sprendimą. Bet toks paaiškinimas reiškia tik, kad Stevensonas -- mažesnis pareigūnas buvo lojalus aukštesnio pareigūno -- prezidento -- sprendimui, kai jis buvo padarytas. Pats Stevensonas pareiškė, kad jis buvęs prieš invaziją iki nebus išbandytas Jungtinių Tautų 'taikos aparatas'.

Man atrodo, kad to 'taikos apa-

rato' bandymas kaip tik daugiau sia ir sumažino JAV laimėjimą, nes padėjo išlaikyti Chruščiovui dalį prestižo ir privėdė prie U Thant išrinkimo generaliniu sekretorium. Išrinktas U Thant tuojuo pragydo apie 'kompromiso dvasią'. Jis pradėjo aiškinti: "Daugelis norėtų visiško ir griežto Kubos krizės sprendimo, bet šiame netobulame pasaulyje mes turime, bent šiuo momentu, priimti ir mažiau tobulus sprendimus." Tokioje dvasioje, anot jo, reikia susitarti dėl Berlyno.

U Thant už savo talką Chruščiovui gavo ne tik gerą vietą, bet ir tikisi padėti savo kraštui. Sunkiau suprasti Stevensonso galvoseną ir nepaprastą naivumą. Žinoma, kaip JAV ambasadorius Jungtinėm Tautom Stevensonas galėjo norėti, kad visa byla eitų, taip sakant, per jo rankas, tačiau šiuo atveju jo asmeninės ambicijos nesutapo su krašto interesais. Kiek Stevensonso buvo nepasitikėta, rodo tas abiejų žurnalių iškeltas faktas, kad Stevensonui kalbą JT posėdyje parašė prezidento patikėtinis Arthur Schlesinger jr., o jam, Stevensonui į talką derėtis buvo paskirtas respublikonas John McCloy, buvęs JAV aukštasis komisaras Vokietijoje, turėjęs nemažai praktikos derybose su sovietais. Visa tai suvedus į krūvą, sunku nepatikėti tiems, kurie aiškina, kad Kennedy ruošia dirvą Stevensonso atleidimui.

Kalbant apie nemokėjamą elgtis su sovietais, reikia prisiminti ir buvusio JAV ambasadoriaus Maskvoje (Llewellyn Thompson) patarimą prezidentui nepastatyti Chruščiovą į tokią netikėtą jam būklę, į kurią jis reaguotų neprotu, bet impulsu. Atrodo, kad Thompsonas veltui išsėdėjo Maskvoje keletą metų -- su sovietų psichologija jis visai nesupažino. Jei Chruščiovas veikų pagal impulsą, jis nebūtų laimingai pergyvenęs Stalino. Chruščiovas neteisingai apskaičiavo JAV norą jam pasipriešinti, bet jis niekad os iš galvos neišleido jėgų santyki, kuris kalba JAV naudai.

Kaip ten būtų, Kubos krizės įtampos sumažėjimas padidino pasitikėjimą savo jėgomis. Kartu reikia pasidžiaugti, kad visa eilė pajėgesnių JAV komentatorių įspėja ne ištis ant laurų, bet toliau budėti. Marguerite Higgins primena Chruščiovo posakį iš 1955 metų: "Diena, kada komunistai atsisakys nuo pasaulio išvadavimo bus tada, kada vėžys išmoks švilpti ant kalno viršūnės." Išveda Marguerite: Still Too Soon To Listen For The Shrimp's Whistle...

O kas liečia prezidentą, jis per tas krizės įtampos dienas turėjo prisiminti senojo Charles de Gaulle patarimą, duotą jam jo vizito, tuojuo po rinkimų, Pa-

Vadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Žiema Lietuvos miške

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

BOLŠEVIKAI BANDO ĮTRAUKTI Į SAVO FRONTĄ LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS VADOVYBĘ

Vilniškė "Tiesa" lapkričio 29 dieną išspausdino savo specialaus korespondento J. Galdiko "laišką iš Romos", kuris, iš tiesų, yra ne laiškas, o korespondento specialus pasikalbėjimas (interview) su Lietuvos katalikų bažnyčios dabartinių vadovų delegacijos visuotiname Bažnyčios susirinkime (taryboje) nariu (lyg ir vadovu) kanauninku J. Stankevičium.

J. Galdikas yra prie to susirinkimo priskirtas specialus "Tiesos" korespondentas. Ligi šiol jis, tačiau, nieko nepranešinėjo apie susirinkimą. Jis pasirinko būdą tokiu pranešimui -- kalbėti kanauninko Stankevičiaus žodžiais. Jo ir uždaviny, matyt, rūpintis ne tiek tuo, kas dedasi susirinkime, kiek tuo (ar vien tuo), ką veikia, ką mano ir ypač ką kalba iš Lietuvos į šį susirinkimą išleistieji dvasininkai.

Toje pačioje "Tiesoje" ir visoje kitoje bolševikų monopolizuotoje Lietuvos spaudoje ypač per trejetą pastarųjų metų vyksta sustiprinta diskredituojamoji propaganda prieš religiją apskritai ir prieš katalikybę specialiai. Vatikanas, popiežiai, neišskiriant ir dabartinio popiežiaus, vaizduojami kaip imperializmo tarnai ir karo kurstytojai (Tik keleta paskirų atvejų dabartinis popiežius buvo pagirtas už pasisakymus taikos labui). Ypač uoliai varoma diskredituojamoji propaganda prieš paskirus kunigus Lietuvoje, ir ta proga nepamirštama pabrėžti, kad kunigai "visi toki, visi tamsybės apaštalai".

Tačiau, visai tai propagandai vis dar neduodant bolševikams pageidaujimų vaisių, bolševikai bando priimti prie to reikalo ir iš kitos pusės: sudaryti įspūdį, kad visdėlto esama ir "neblogų kunigų" (ar net vyskupų), ir tie kaip tik jungiasi į bendrą frontą su bolševikais, ar bent randa bendrą kalbą su jais bent vienu iš svarbiųjų klausimų -- jie stovi už taiką!

O taika yra pats mėgiamiausias visos bolševikinės Rusijos imperijos valdovų grimas vykstančiame politiniame vaidinime. Taikos idėją bolševikai stengiasi laikyti vien savo monopoline idėja. Tada, kas tik pasisako už taiką, tas gali būti skelbiamas esąs... bolševikų šalininkas ar sąjungininkas.

Ir štai, po visų diskreditavimų ir šmeižtų, ne tik iš Lietuvos į Vatikaną išleistieji keturi dvasininkai, bet ir visas Bažnyčios susirinkimas, su pačiu popiežium priešakyje, susilaukė reto bolše-

vikų korespondento respekto: jis, kan. Stankevičiaus lūpomis, visą susirinkimą pristato šį kartą taip, lyg tai būtų bolševikinio "Taikos gynimo komiteto" suvažiavimo kur nors pamaskvėje ar Stockholme pakartojimas. Korespondentas perduoda kanauninko J. Stankevičiaus žodžius ir apie svarstymą dogmatinių, moralinių, liturginių bei socialinių klausimų tame vyskupų ir kardinolų susirinkime, pagarbiai susilaikydamas nuo tų svarstymų apibūdinimo, kaip "prietarininkų, tamsybininkų ir išnaudotojų" tarmos.

Pasikalbėjimo pabaigoje korespondentas leidžia kan. Stankevičiui pasisakyti, kad jis Romoje lankymosi laiką naudoja ir

ten sutinkamiems lietuviams informuoti ir sklaidyti jų tarpe sutinkamas "keisčiausias pažiūras apie mūsų gyvenimą, darbą ir pamaldas". Tačiau kokios tos "keisčiausios pažiūros" ir kaip jas kan. Stankevičius atitaisinėja, pasikalbėjime diplomatiškai nutylėta.

Visa ketveriukė Kalėdoms žada grįžti namo, o gegužės mėnesį vėl atvykti, galbūt, net ir su vyskupu P. Maželiu, kuris tik dėl ligos negalėjęs dabar atvykti. Korespondento paskelbtas pasikalbėjimas liudija, kad delegatų elgesį jis bus atestavęs teigiamai (ar bent patenkinamai) ir jie galės būti Maskvoj pripažinti ir vėl išleisti.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

- Izraelio Vyr. Tribunolas nutarė, kad "žydas, persikrikštyjęs krikščioniu, negali vadintis žydu", pagal vietos "sugrįžimo įstatymą". Byla kilo ryšium su katalikų vienuolio Danieiaus prašymu leisti pasilikti Izraelyje. Brolis Danielius, kilimo žydas, perėjo į katalikų tikėjimą II pas. karo metu.

- JAV patvirtino, kad Sov. Sąjunga išvežusi iš Kubos 42 bombonešius. Tuo tarpu kiti raportai byloja, kad sovietiniai kariniai inžinieriai išsiųs Kubą, kad sustiprintų Kubos karinį pajėgumą, statant požemiuose fortifikacijas ir aerodromus.

- Šiomis dienomis mirė 67 Londono gyventojai, užėjęs nepaprastais rūkams.

- Anglija atsisakysianti dalies savo gynybos išpa-reigojimų Vak. Europoje, jei Vak. Vokietija ir Prancūzija ir toliau statys nepri-imtinas sąlygas jos įstoji-

mui į Bendrąją Rinką.

- Jugoslavijos ir Sov. Sąjungos deryboms vykstant Maskvoje, Tito laikosi santūriai, saugojant savo prestižą, kaip oficialiai jokiam blokui nepriklausančios valstybės vado. Chruščiovas, tuo tarpu, stengiasi jį įtraukti ar bent priartinti sovietiniam blokui.

- Indija eina prie diplomatinio santykių su Raud. Kinija nutraukimo, uždariant savo konsulatą, uždara-laujant, kad Raud. Kinija uždarytų savo Indijoje.

- Iš 26 Prancūzijos kabineto narių, 16 priklauso De Gaulle partijai, tuo užtikrinant jo politikos tęstinumą Prancūzijoje.

- Rytų Vokietijos diktatorius Ulbricht išreiškė Maskvos po -- Kubos įvykių politiką, tardamas, kad Rytų ir Vakarų Vokietijos kelias turis eiti koegzistencijos keliu ir laipsnišku federacijos siekimu.

ryžiuje metu. Mokė ilgasis Charles jaunąjį J.F. Kennedy: "O dabar, Monsieur le Président et cher ami, aš sakau: klausyk tik pats savęs".

Lietuviškasis atžalynas Argentinoje. Onos Ožinskienės vadovaujamas jaunųjų lietuvių būrelis, dažnai parengimų programose pasirodąs su tautiniais šokiais ir dainomis. Pažymėtina, kad daugelį jų tėvai yra gimę Argentinoje, bet savo vaikus augina lietuviškoje dvasioje.

-- Karantinas nuimtas, bet užkrečiamoji liga nepašalinta...

ALISTAIR MACLEAN

(98)

Vertė J. P. PALUKAITIS

Atrodė, kad dar nebuvo spėjusi praeiti nė minutė, kai pro keltininko namelio duris pasirodė profesorius. Jis atrodė kažką kalbės, tačiau Reinoldas negalėjo nieko suprasti, tik vėliau išgirdo žemą Janscio balsą:

— Tamsta... tamsta, profesoriau, galbūt nepyksi, kad aš neinu kartu, bet pasilieku namelyje. — Pirmą kartą, kiek Reinoldui teko pažinti, Janscio balsas skambėjo netvirtai ir su trukčiojimais. — Tai tik dėlto, kad aš... žinote, aš norėčiau mielau...

— Aš visiškai suprantu, — pasakė profesorius ramiai ir tvirtu balsu. — Tamsta neturi sau priekaištauti, bičiuli, ir ačiū už viską, ką tamsta dėl manęs padarei.

Jeningas staiga nusisuko, paėmė Sandoro ranką, kuriam pagelbėjo nusileisti stačiu krantu, paskui sunkiais, netikrais žingsniais nuėjo per žvyrių vandens link palinkusi figūra — Reinoldas tik pirmą kartą pamatė, kaip palinkęs buvo senasis žmogus, pasistatęs palto apikaklę nuo aštraus šalčio, plono apsiausto skvernams plavenant tarp kojų.

— Taip, mielas bičiuli, čia skiriasi mūsų keliai, — prabilo jis, pasiekęs Reinoldą. Jis vis dar atrodė visiškai susitvares, nors jo balsas jau kiek ir dusliau skambėjo. — Tikrai, nepaprastai gaila, kad sudariau tamstai tiek vargų ir visiškai be naudos. Tamsta atlikai tokią ilgą kelionę, o štai koks galas. Tai turi būti sunkus smūgis tamstai.

Reinoldas nieko nesakė, jis net nedrįso ką nors pasakyti; tačiau ranka su pistoletu iškopė iš kišenės.

— Ak, aš šį tą užmiršau, ką norėjau pasakyti Jansciui, — sumurmėjo Jeningas. — Do vidzenia prašau jam pasakyti nuo manęs. Vien tik: do vidzenia! Jis supras.

— Aš nesuprantu, ir man visiškai vistiek.

Jeningas, kuris buvo jau belipęs ant kelto, staiga sustojo išsigandęs, nes atsirėmė į postoletą vamzdį, kurį Reinoldas tvirtai laikė savo rankoje.

— Tamsta neisi nė žingsnio toliau, profesoriau Jeningai. Ką norėjai pasakyti Jansciui, galėsi pasakyti pats. — Ką nori tuo pasakyti, jaunas bičiuli? Aš tikrai nieko nesuprantu.

— Nėra čia ko ir suprasti. Tamsta eina atgal į namelį.

— Taip, bet... bet tada bus Julija...

— Aš žinau.

— Bet... Grafas man pasakojo, kad tamsta nori ją vesti!

Reinoldas tyliai linktelėjo tamsoje.

— Ir tamsta nori vis dėlto... norėjau pasakyti, ar tikrai tamsta esi pasiruošęs jos atsisakyti?

— Esama dalykų, kurie svarbesni! — pasakė Reinoldas tokiu tyliu balsu, kad Jeningas turėjo linktelėti, norėdamas jį suprasti.

— Ar tai tamstos paskutinis žodis?

— Mano paskutinis žodis.

— Taip, tai viskas, — murmėjo Jeningas, — tai tikrai čia nebėra ko daugiau kalbėti. — Jis pasisuko lipti krantan, bet staiga atsisuko ir visa jėga trenkė Reinoldui, kuris tuo metu buvo beledidžias kišenės pistoletą. Reinoldas paslydo ant žvyriaus, krito ir taip stipriai susitrenkė galvą į akmenį, kad akimirka liko begulys be sąmonės. Kai jis po valandėlės svirdinėdamas atsistojo, Jeningas buvo jau kažką garsiai sušukęs — tik vėliau Reinoldas suprato, kad tas šuksnis turėjęs būti sutartas ženklas Hidui paleisti Juliją ir jos motiną, — užšokęs ant kelto ir pusiaukelėje į kitą krantą.

— Atgal. Grįžk tamsta tuoj pat, — blivė Reinoldas, beviltiškai graibydamas lyną, įsitempusį virš upės, kol jam palaiptui paaiškėjo, kad jis kėlto jau nebegalės grąžinti. Jeningas visai nekreipė dėmesio, ką Reinoldas jam šūkavo, taip, jis net nė karto neatsigrėžė. Plaustas girgždėdamas atsirėmė į kitą upės krantą, kai Reinoldas išgirdo, kaip Janscis jam sušuko pro namelio duris:

— Kas atsitiko? Ar kas nors blogo?

— Ne, nieko, — pasakė prislėgtas Reinoldas. — Viskas vyksta planingai.

Jis užlipo krantan, ir jo kojos atrodė, lyg būtų švininės. Jis pasižiūrėjo į Jansci, matė jo baltus plaukus, išblyškusį veidą ir kraujo srovę, nutekėjusią nuo smilkinio iki smakro.

— Tamstai būtų geriau nusiplauti kraują. Tamstos žmona ir Julija netrukus bus čia — kiek mačiau, jos pradėjo artėti nuo pamiškės.

— Deja, aš visai nesuprantu, ką tamsta nori pasakyti, — prabilo Janscis, paliesdamas ranka galvą.

— Nesvarbu, — atsakė Reinoldas, drebančiais pirštais išsitraukė cigaretę ir ją užsidegė. — Kiekvienu atveju mes išlaikėme susitarimą, ir Jeningas išvyko. — Jis kurį laiką žiūrėjo į rankoje laikomos cigaretės žariją, pasakui pakėlė žvilgsnį. — O, aš beveik užmiršau. Aš turėjau tamstai šį tą perduoti. Aš tikiu, kad jis sakė: do vidzenia.

— Do vidzenia? — Janscis, ligšiol stebėjęs kraują ant rankos pirštų, kuriais buvo palietęs galvą, dabar nukreipė žvilgsnį į Reinoldą ir keistai pasižiūrėjo. Ar jis tikrai taip pasakė?

— Taip. Jis sakė, kad tamsta tai supras. Pagaliau, ką tai reiškia?

— Tai lenkiški žodžiai, ir jie reiškia: iki pasimatymo.

— Dieve, — pasakė tyliai Reinoldas, — mano Dieve! Jis numetė cigaretę sniegan ir lėtai per priemenę nuėjo kambarin. Užpakalinėje kėrtėje, šalia krosnies, stovėjo sofa, ir ant sofos gulėjo senasis Jeningas, be skrybėlės ir apsiausto, purtydamas galvą, lyg stengtųsi atsigausti iš apsvaigimo, ir bandydamas atsistėsti.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS ŽINIOS

VAIŽGANTO RAŠTŲ IŠLEIDIMO REIKALU

Tremtyje lietuviško rašto gyvybė reiškia ir, apamai, tautinę gyvybę. Užtat reikia džiaugtis kiekviena naujai pasirodžiusia knyga. Bet naujų, originalių literatūros raštų nepasirodo dabar taip gausiai, kad skaitytojų troškulys būtų pasotintas. Reikalinga kartais pakartoti geresniųjų mūsų klasikų raštų laidas.

Vienas iš įdomiausių tokių klasikų yra Juozas Tumas Vaižgantas. Al. Merklio parašytą jo monografiją neseniai išleido lietuviškos kultūros puoselėtojas J. Karvelis. Tas pats J. Karvelis ruošiasi išleisti pilną Vaižganto Raštų laidą, kurią sudarytų apie 10 knygų. Labai sveikintinas ir remtinas šio mūsų kultūrininko užsimojimas.

Visi žinome, kaip sunkus yra dabar knygos kelias. Tik drąsus leidėjas ar leidyklos, tik pasižventę lietuvių žmonės imasi šio nepelningo, sunkaus ir atšakingo darbo. Knyga dabar beveik nebeįmanoma atspausti be skaitytojų iš anksto pažadėtos paramos ar garantijos, kad naujoji laida bus perkama. Užtat ir Vaižganto Raštų leidėjui reikalinga iš anksto žinoti, kiek tų knygų lietuviai pirktų. Kiekvienos trištos knygos kaina būtų \$5.- Dabar prašoma tik pasižadėti knygą paimti, tik ją per leidėją užsisakyti; pinigų reikėtų mokėti knygas gavus.

Lietuvių Rašytojų Draugijos Valdyba J. Karvelio užsimojimui išleisti visus Vaižganto Raštus naują laidą labai pritaria ir prašo kolegas rašytojus bei visus lietuvius tuos raštus iš anksto pasileidę užsisakyti šiuo adresu: J. Karvelis, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

LITERATŪRINĖS PREMIJOS

Įvairūs literatūriniai konkursai laisvųjų lietuvių pasaulyje ne nyksta, bet greičiau gausėja. Tiek rašytojams, tiek mūsų kultūros ūgiui tai yra teigiamas ir džiugus reiškinys. Konkursai nėra vienintėlis priemonė literatūrai remti ir kelti, bet jie rašytojus visada veikia paskatinančiai, o laimėjusiems duoda šokią tokį medžiaginį atpildą.

Lietuvių Rašytojų Draugija visuomet buvo ir tebėra suinteresuota kiekvieno literatūrinio konkurso sėkmingumu. Tai įeina į jos tiesioginius tikslus rūpintis lietuvių rašytojų likimu, literatūros ūgiu ir jos laimėjimais. Jai lygiai rūpi, kad ir konkursų vaisių įvertinimas, atliekamas vadinamųjų jūrų komisijų, būtų sąžiningas, kvalifikuotas ir autoritetingas. Todėl buvo įprasta, kad premijas skiriančiai (už išspausdintus veikalus), bei konkursus skelbiančiai laikraščiai, draugijos bei įvairūs sambūriai per Liet. Rašyt. D-jos Valdybą kreipdavosi, prašydami į jūrų komisijas skirti tam tikrą skaičių teisėjų iš Liet. Rašyt. D-jos narių. Šios tradicijos pradėta laikyti ne tik įsiviję, bet ji buvo išgaliojusi dar nepriklausomoje Lietuvoje. Literatūrinius konkursus skelbiančios ar premijas teikiančios institucijos, įskaitant ir didžiąją metinę valstybinę literatūros premiją, kurią skirdavo Švietimo Ministerija, visuomet jūrų komisijas skirdavo tokias, kur daugumą sudarydavo Liet. Rašyt. Draugijos nariai.

Šios tradicijos pastaruoju metu Amerikoje nustota laikyti. Tiesa, konkursų ruošėjams ir mecenatams nėra formalios pareigos teisėjų komisijas sudaryti būtinai iš rašytojų, tačiau savime aišku, kad sprendimo oru-

mas žymiai priklauso nuo to, kokių kvalifikacijų sprendėjai premiją skiria. Lietuvių Rašytojų Draugijos Valdyba, tą klausimą apsvarsčiusi savo posėdyje, priėjo išvados, kad būtų tikslinga ir naudinga šią tradiciją atgaivinti ir pagal galimumus jos laikytis ateityje.

Literatūrinių konkursų skelbėjams kreipiantis į Liet. Rašyt. D-jos Valdybą, ji mielai pateiks sugestijų dėl jūrų komisijos sudarymo ir, kur tik leis galimybės, deleguos į komisiją sprendėjais reikiamą skaičių Draugijos narių rašytojų.

RAŠYTOJŲ FOTO IR ĮKALBĖTŲ JUOSTELIŲ RINKINYS

Koks neįkainojamas turtas būtų dabar, jei turėtume Maironio, Vaižganto, Žemaitės ar kitų jų amžininkų įkalbėtų plokštelių! Deja, jie yra amžinai nutilę, ir niekas nebeatgaivins jų balso. Kas dėl to kaltas? Gal niekas? Gal mes patys? Tuo galėjo pasidūpinti ne tik valstybė, švietimo ministerija, bet ir organizacijos, kurioms tie asmenys priklausė.

Nepriklausomybės vėlesniais metais daugelio savo pro-

gramos dalyvių kalba yra rašęs Lietuvos radijofonas. Tarp jų buvo net Adomo Jakšto balsas, skaitęs vieną iš savo beletristikos dalykų. Radijofonas saugojo nemažai jaunųjų rašytojų plokštelių. Okupacijų metais, keičiantis vadovams bei cenzoriams, daugelis plokštelių išmesta kaip nevertas daiktas, kitos -- kaip inkriminuojanti medžiaga, atrodė, sunaikinta (o gal tik paslėpta?) pačių lietuvių. Laikui ir sąlygoms pasikeitus, daug kas turės paaiškėti bei išryškėti.

Metai bėga, vienas po kito nutyla po platųjį pasaulį išsisklaidę mūsų literatūros vyresnieji (mirtis nelenkia nė jaunesnių) rašytojai, ir kažin, kas bus pasidūpinęs užrašyti jų gyvą balsą? Vinco Krėvės, Mykolo Biržiškos, berods, turime vieną kitą suaktyvių progą užrašytą žodį. O galėjo būti pasidūpinta, kad išliktų ir Vydūno, Savickio, Kruminio ir kit. žodžiai.

Lietuvių Rašytojų Draugija, rūpindamasi daugelio rašytojų reikalais, norėtų, kad ir šioje srityje būtų daugiau ir organizuotai daroma. Ji yra užsimojusi surinkti turimas rašytojų užrašytas kalbas, taip pat prašo

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuvėms ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

6901 Superior Ave.

Krautuvės — 431-6339

Cleveland 3, Ohio

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

AR BŪTINA BLAŠKYTIS

Dažnai pasigiriame lietuvių organizuotumu, tikslu visuomeninio darbo pasiskirstymu. Ir iš tikrųjų — vien leidžiamos spaudos kiekiai turėtų lydyti, kad jos užnugaryje esama pajėgių organizacijų įvairiems išieivijos ūkiniams, socialiniams, kultūriniais, švietimo ir politiniams reikalams nušviesti, skatinti ir informuoti.

Turime — namus ir klubus, turime savo apdraudai organizacijas, turime veiksmus, kuriuose jungiasi mūsų politinės jėgos, turime organizuotą bendruomenę su savo švietimui tvarkyti ir kultūrai remti institucijomis, turime eilę jaunimo ir studentų, sportui ir dainai organizacijų. Turime parapijas, mokyklas, bankus.

Turime ir šalpai BALFą. Gi Kazys Karpius suskaičiavo vien Clevelande esant 33 policijos tarnautojų...

Turime operą, turime kapines, turime profesūrą ir futbolo komandas. Turim kylančių meno žvaigždžių, turime ir elgetynan nukeliavusių. Tai gyvenimiška didelei ir gerai organizuotai bendruomenei.

Tik gaila, kad ne retai tas "turėjimas" ir šio ir to dažnai pasirodo tik — turėjimu dėl tradicijos, vardo, net ir dėl savigarbos.

Palikdami organizacijas sau, mes dažnai pavieniai, galvojame geriau susitvarkysia. O organizacijos ir be mūsų apsieis. Negana to, energingesni vyrai nesitenkina esamom organizacijom, nesitenkina jų darbu ir neprisi-deda prie tų darbų talkos, o ima ir pradeda veikti "autonomiškai". Tam yra įvairių priežasčių, pagrįstų ir nepagrįstų. Bet dažniausia paveikia ambicija, stoka solidarumo ir blaškymasis.

Mes nesitenkinam koncentracija į tam tikrus tikslus taškus, į jų tikslų uždėjimą ant i. Mes blaškomės. Mes nepasitikim, mes manom geriau padarysį "autonomiškai", mes gal net didesnio populiarumo įgysim, o kartais pasitenkinsim pasotine tuščia savigarba.

Privačios ar asmeniškos iniciatyvos nuneigti negalima. Bet kur nepažvelgsi, ji dažniausia, puikiai įtilyti ir i kurio nors organizuoto darbo sistemą. O toje sistemoje gal kaip tik to ir stinga — altruistinės, bet ir energingos iniciatyvos. —

Ne. Nesutinku.

Jei BALFas gali vykdyti rinkliavas ir vargstančius šelpti, kodėl gi aš to negaliu padaryti. O kas prikašios, kada rodai artimui meile? Jei kuri organizacija užsimoja darbą, kuriam reikia talkos ir išteklų, aš, kad ir uolus tos organizacijos narys, savo jėgas ir atliekamą dolerį paaukosiu tikslui, kuris tuo metu mano širdžiai (ir ambicijai) artimesnis, o anuo tikslu gi yra kam sielotis. Tam gi ir važiuojam į suvažinimus, stovyklas, kongresus, kad išskirti mulus, kurie vykdys mūsų kilnius ir didelius nutarimus. Neįvykdys, sekantį kartą kritikuosiu, o man pačiam gi nėra ko nustoti...

Drausmės neįvesi ir neišugdysi taisyklėmis ir sankcijomis. Mūsų sąlygose drausmė yra tik geros valios padarinys.

Blaškymasis ir egoizmas yra visų mūsų organizuotų pastangų liga ir nelaimė.

Anot liaudies — kad ir nežmoniškai, bile kitoniškai. (j. č.)

LAUKIAME J. BAČIŪNO STRAIPSNĮ IŠ AUSTRALIJOS

Neseniai Dirvoje buvo parašyta, kad J. Bačiūnas išvyksta į Australiją ir ten viešės 4 mėnesius, kuriuos praleis įvairiose lietuvių kolonijose.

Apie tenyščius lietuvių gyvenimą nedaug žinome. Tad lauksime J. Bačiūno šmaikščios plunksnos: atskleiskite uždangą ir parodykite jų gyvenimą tokį, koks jis yra.

Taip, kaip ūkininkas pavasarį pirmą kartą išėjęs laukų apžiūrėti ir bebraidydamas po balas bei kopdamas į aukštumas numato, kur augs gražūs javai, o kur piktyzės, taip ir Jūs, bevaikščiodamas po karalienės dykumą, parodykite kur ten auga kukuliai, o kur diršės.

Sako, ten jaunimas kalnus verčia (savo veikla), tad neužmirškite ir apie juos plačiau parašyti. Lauksime!

Vytautas Kasnidas, Chicago

APIE FILMUS NĖ ŽODŽIO

Kultūros Kongresas pasibaigė. Apie jį pradeda rodytis rašinių. Neseniai paskelbtos tenai priimtos rezoliucijos kultūriniais reikalais. Jose palieta nemaža vandens. Sumini daugelį vietų, organizacijų, bet nei žodelio apie filmus.

Rezoliucijose raginama rūpintis lituanistinėmis mokyklomis, siūloma rūpintis lietuviškomis šeimomis, jų lietuviškumu, raginama "dalyvauti lietuviškose pamaldose bei organizaciniame parapijų gyvenime", kviečiama "jaunosios kartos kultūrininkus aktyviau jungti į bendrą lietuviškos kultūros darbą" ir kt.

Žmonės ir piliečiai, tautiečiai

KO SIEKIAMA REZOLIUCIJOMIS?

L. VALIUKAS

Dirva spalio 1 d. ir 29 d. vedamuosiuose nagrinėjo rezoliucijų įneštų 1961 ir 1962 metais į JAV Kongresą Pabaltijo bylos reikalą, klausimą. Tuose vedamuosiuose iškelta visa eilė klausimų. Vienos mintys šviežios ir labai sveikos, gi kitos — reikalingos tam tikrų papildymų bei patikslinimų.

Vienas iš klausimų, kurį kelia Dirva, yra: -- Kodėl Kersteno komisijos darbas buvo pamirštas? Ar nebūtų buvę paprasčiau pradėti nuo to, kur Kersteno komisija jį buvo baigusi?

Kersteno komisijos paskirtį nusako labai tiksliai tos komisijos vardas, kuris angliškai skamba taip: House Select Committee to Investigate Communist Aggression and the Forced Incorporation of the Baltic States into the U.S. S.R. Kongresmano Charles J. Kersten (R. - Wisc.) vadovaujama komisija savo darbą atliko be

teligento išsigimimo laikotarpiui.

Eilė atvejų spaudoje rašyta prašant piniginės paramos (moralinė irgi nepakenktų, nors gražių žodžių prikabinėta, kaip žaisliukų kalėdinėje eglutėje) jau keltinti metai rengiamiems lietuvių pradžiamokslų filmukams.

Tieji filmai, filmukai gaminami talkininkaujant kaip tik jaunosios kartos lietuvių kultūrininkams.

Tuo reikalu parašyta, išsiuntinėta krūvos raštų. Organizacijoms, fondams, bendruomenėms, kultūrininkams, piniguočiams. Visų vienodas atsakymas: NE!

Negi visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje nėra nei vienos organizacijos, nei vieno lietuvių, norinčio ir praktiškai paremišančio lietuviško filmo reikalus, jo gamybą!

Algirdas Gustaitis
Los Angeles

KAS TURI VADOVAUTI?

Rengiant vasario 16 d. minėjimus didelėse kolonijose, daromos audiencijos pas krašto gubernatorių bei miesto burmistrus, kurie skelbia vasario 16 d. proklamaciją. Iki šiolei dažniausiai delegacijas sudarydavo ALT parinkti atstovai.

Kolonijose, kuriose yra Lietuvos konsulai, bent Vasario 15 d. toms delegacijoms turėtų atstovauti Lietuvos konsulai.

Įvairius kitus minėjimus bei šventes, galima palikti ir organizacijoms reprezentuoti. Kiek teko tuos klausimus ALT posėdžiuose kelti, dažnai susiduriama su priešinga nuomone.

Manau, kad čia turėtų ALT valdyba Chicagoje nuspręsti ir duoti atitinkamas informacijas.

I.V.
Boston

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 m. ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ.

SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausią kapitalą.

Sąmoningas lietuvis NEIEŠKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino — 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veikdamas SUSIVIENIJIMAS pgalbė neišieško, o stengias savo nariams teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBES APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA akcidentalė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atvejų narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki giliios senatvės.

SLA kuopos yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudos ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street
New York 1, N. Y.

rųjų sielojasi pavergtųjų reikalu, gali įnešti į Kongresą tokią rezoliuciją, kuri, jo nuomone, tikrai praeitų. Jis tik kalba, bet nieko konkretnio nedaro.

RANKOS JAU NĖRA TAIP "GLEŽNOS"

Dirvos vedamajame klausimais: "... ar ne per didelis akmuo užsimota risti su pora gležnų rankų?" Tai, be abejo, turima galvoje visą rezoliucijų reikalą ir kovą už jų pravedimą.

Tai tikrai didelis užsimojimas, ir šiame darbe niekad nebus per daug rankų. Lietuviuose visam tam darbai yra didelio pritarimo; panaši padėtis latviuose ir estuose. Eilė žymių amerikiečių yra įsijungusi į Rezoliucijoms Remti Komitetą. Senatorių ir kongresmanų tarpe yra irgi didelio pri-

KALTĖS DALIS TENKA IR ALT

Kersteno komisija patiekė eilę puikių rekomendacijų Atstovų Rūmams Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų laisvės reikalui. Komisijos visos išvados ir rekomendacijos yra išvardintos specialiuose komisijos pranešimuose (House Report No. 2650 and House Report No. 2684, 83rd Congress, 2nd Session). Ar mūsų veiksniai parodė kokių pastangų dėl tų rekomendacijų įgyvendinimo? Jei ALT ir kitų kraštų laisvinimo institucijos ir rodė kiek pastangų šiuo klausimu, tai jos būv tokios menkos, kad net neteko nieko apie tai girdėti. ALT sustojė pusiau-kelyje: išleido dešimtis tikstančių dolerių medžiagos rinkimui ir beveik nė piršto nepajudino komisijos rekomendacijų įgyvendinimui. ALT ir kitų kraštų veiksniai turėjo akcentuoti ne pirmąją dalį, bet antrąją. Visą komisijos darbą finansavo JAV-bės; mūsų ir kitų kraštų laisvės veiksniai turėjo teikti jėgas ir finansinius resursus antrajam veiksmui -- kovai už rekomendacijų pravedimą Kongrese ir administracijos tam tikrose institucijose. Ir ALT ir kitų kraštų veiksniai šiame reikale nepadarė jokios iniciatyvos.

Senatoriaus Tom Kuchel, kongresmano Glen Lipscomb ir kitų vienuolikos senatorių bei kongresmanų rezoliucijos yra paruoštos Kersteno komisijos rekomendacijų dvasioje. Reikalavimai visose tose rezoliucijose yra gerokai kuklesni, negu kad kongresmano Charles J. Kersten ir jo komisijos narių rekomendacijose. Beveik visose rezoliucijose akcentuojami trys dalykai: 1. Sovietai turi pasitraukti iš Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų; 2. Sovietai turi sugrąžinti į savo gimtuosius kraštus visus politinius kalinius ir tremtinius iš kalėjimų ir vergų stovyklų Sovietų Sąjungoje; ir 3. Pravestinai laisvi rinkimai Lietuvoje ir kituose komunistų pavergtuose kraštuose Jungtinių Tautų priežiūroje. Senatorius Frank Lausche (D. - Ohio) dar reikalauja savo rezoliucijoje nubausti visus komunistus, kurie prisidėjo prie Lietuvių Tautos ir kitų kraštų naikinimo.

KONGRESMANO FEIGHAN MANDRAPYKIAVIMAS

Kongresmanas Michael A. Feighan (D. - Ohio), anot Dirvos, kėlęs klausimą (1962 metų spalio mėn. 25 d. Clevelando lietuvių radio valandėlės programoje), pabrėždamas, kad būtų tiksliau tose rezoliucijose apjungti visus komunistų pavergtus kraštus.

Mūsų trylikoje rezoliucijų yra pora, kurios apjungia visus komunistų pavergtuosius kraštus. Tų rezoliucijų autoriai yra: senatorius Roman L. Hruska (R. - Nebraska) ir kongresmanas Edward J. Derwinski (R. - Illinois). Kongresmanas Feighan turėtų tai žinoti. Tai turėtų žinoti ir lietuviai, kurie nenorėdami remti rezoliucijų reikalą, ieško įvairiausių priežasčių savo laikyusiai pateisinti. Tiesa, kongresmanas Feighan kartkartėmis pasako komplimentų lietuviams ir kenčiančiam Lietuvai, bet nieko konkretnio nesimė daryti. Kai 1962 metų pradžioje vienas lietuvių veikėjas iš Clevelando kreipėsi į kongresmaną Feighan, prašydamas kad jis įneštų rezoliuciją Pabaltijo kraštų laisvės reikalui, kongresmanas Feighan atsisakė tai padaryti. Senatorius Lausche be jokių svyravimų tai atliko. Taigi, nelaikykiau kongresmano Feighan "nuoširdžiu lietuviams". Antra, jei jis iš tik-

tarimo mūsiškėms rezoliucijoms. Pats Atstovų Rūmų pirminkas John W. McCormack (D. - Mass.) yra pažadėjęs pilną savo talką. Trumpai tariant, rezoliucijų pravedimo ateitis yra šviesi.

Rezoliucijoms Remti Komitetas pasiryžęs savo veiklą tęsti su didesne energija ir užsidegimu, negu kad praityje. Tai bus Rezoliucijoms Remti Komiteto antri veiklos metai. Į visą šį darbą bus stengiamasi įjungti visos galimos jėgos iš lietuvių, latvių, estų ir amerikiečių tarpo. Komitetas tiki šiais veiklos metais sulaukti apčiuopiamų bei konkrečių rezultatų, kurie priartins Lietuvai ir kitiems komunistų pavergtiems kraštams laisvės rytą.

REDAKCIJOS PASTABA: Tas viskas labai gerai. Lieka tik klausimas -- kokių būdu ir kokiomis priemonėmis bus stengiamasi išvengti ALT prikišamos klaidos?

Halina ir Algirdas Mošinskiai

Uteniškis apie panevėžietę

Stasys Vencevičius

Berods, daugeliui Š. Amerikos lietuvių yra žinoma, kad Chicagos Panevėžiečių Lietuvių Klubas išleidžia (o gal jau išleido) knygą apie Panevėžį. Panevėžys ir jo apskritys, aukštaitiškai tariant, yra mano, uteniškio, "susiedijos" miestas ir apskritys. Tos, taip garbingos ir naudingos knygos išleidimo proga, kaip Dirvos korespondentas Pietų Amerikoje, negaliu nutylėti apie panevėžiečius, kurie Sao Paulo lietuvių kolonijoje savo darbais, pasižventimu ir pasiaukojimu pasižymėjo lietuviškos kultūrinės ir visuomeniškos veiklos darbuose. Tokių panevėžiečių nedaug turime. Aš asmeniškai žinau ir pažįstu iš jų tik penkis. Būtent: Lietuvos Konsulas p. Aleksandras Polišaitis, rašytoja, poetė ir žurnalistė p. Helina Mošinskienė, lietuviškos veiklos senas vėteranas Petras Šimonis, du dideli visokio lietuviybės darbo neįnultami rėmėjai, prekybininkai ir pramonininkai Jonas Jakutis ir Stasys Lapienis.

Kadangi lietuviškos veiklos sąjūdyje pirmą vietą skiriu moterims, tai šį kuklų straipsnelį noriu skirti mūsų Brazilijos lietuvių kolonijoje pasižymėjusiai panevėžietei H. Didžiulytei-Mošinskienei.

Mano "susiedė" H. Mošinskienė gimė 1911 vasario 19 d. Kansoho mieste, Sibire, Rusijoje. Jos tėvelis Didžiulis, panevėžietis, 1905 metais buvo iš tremtas į Sibirą už kovą dėl Lietuvos laisvės. H. Mošinskienė su tėveliais į Lietuvą grįžo 1918 metais ir gyveno Griežonėlių vienišy, Traškūnų valsčiuje, Panevėžio apskrityje. 1920 m. persikėlė į Panevėžio miestą. Kelis metus, Didžiojo karo metu, gyveno Krokuvoje, Lenkijoje, kur

baigė pradžios mokyklą. Vėlgrižusi į Lietuvą 1928 metais baigė Panevėžio Valstybinę Gimnaziją. 1929 metais įstojo į Vytauto Universitetą Kaune, kurį baigė 1936 metais filologijos ir pedagogikos skyrių, Humanitarinių mokslų fakultete, kurio tuometinis dekanas buvo mūsų garsus rašytojas Vincas Krėvė-Mickevičius. Baigusi Universitetą p. H. Mošinskienė kelis metus mokytojavo Panevėžio Mergaičių Gimnazijoje, kur dėstė prancūzų kalbą. Vokiečiams užėmus Lietuvą ir jiems pasitraukus, atėjus rusams, H. Mošinskienė mokytojavo Kauno šeštojo gimnazijoje, kur dėstė senovės istoriją ir lotynų kalbą.

H. Mošinskienė 1939 m. sukurė šeimos židinį su inžinierium Algirdu Mošinskiu. 1940 metais gimė jų pirmasis sūnelis Gediminas, 1943 metais dar Lietuvoje, gimė jų dukrelė Liudvika. 1944 m. Mošinskų šeima pasitraukė į Austriją, kur gimė jų dukrelė Janina.

H. Mošinskienė į Braziliją atvyko 1947 metais. Kelis metus gyveno Muri miestelyje, Novo Friburgo apskrityje, Rio de Janeiro estade. 1950 metais gimė jos sūnelis Vytautas-Antanas.

Nuo 1953 metų H. Mošinskienė gyvena Sao Paulo mieste, kur gyvai ir su pasižventimu dirba lietuvišką kultūrinį darbą mūsų kolonijoje.

H. Mošinskienė yra viena iš žymesnių lietuvių moterų lietuviškos veiklos pionierių, kurie nei laiko, nei pinigų, nei savo darbo nesigaili lietuviškam kultūriniam ir visuomeniškam darbui.

Sekantį kartą parašysiu apie kitus savo "susiedus" panevėžiečius, gyvenančius ir dirbančius Sao Paulo lietuvių kolonijoje.

IDĖJŲ KAMPĖLIS

KULTŪRINĖ POLITIKA

Spalio 31 d. Dirvoj Br. Raila straipsnyje "Kas kam talkininkauja" įrodinėjo, kad lietuviškoji kultūra nėra vien tik tal-kininkė politinams veiksniams po-
litikos srityje veikti, bet kad ji yra "šiemis tikslams vyresnioji ir žymiai daugiau pajėgiančioji sesuo".

Šis teigimas vertas rimtesnio dėmesio, reikalauja didelės ana-
lizės kultūriname ir politiniame bendradarbiavime kovoje dėl krašto laisvinimo. Labai gaila, kad tokios esminės mintys prae-
slenka pro mūsų ausis nenugris-
tos, nesuprastos ir rimtai nei-
vertintos.

Komunistai šį reikalą yra ne-
paprastai aukštai įvertinę ir to-
dėl savo politiniams tikslams
siekti pirmoje eilėje mezza su
kitais kraštais "kultūrinius" san-
tykius, kultūrinį bendradarbia-
vimą. Jie labiausiai bijo ne po-
litinių memorandumų, bet kultū-
rinių veiksmų: jie neišsileidžia
knygų, žurnalų ir kitokio pobū-
džio kultūrinių veiksmų. Mes gi,
tikriausiai pasakius, politiniai mūsų
veiksmai, ne tik nenaudoja šio
svarbaus ginklo, bet jį net igno-
ruoja. Prisimintini ALTS-gos
ruoštieji Washingtone kultūriniai
pasirodymai, kurie pasitarnavo

ir mūsų politinams veiksniams. O
kas gi buvo daroma iš ALT pu-
dinėjo? Jis ne tik nerėmė, bet dar
priekaištavo.

Šia proga vėl norėčiau pri-
minti ALTS-gos centrui, kad jis
kuo greičiau sudarytų inž. J. Ju-
rkūno siūlomą planavimo ko-
misiją. Ji turėtų ne tik planuo-
ti, bet pirmiausia išanalizuoti kul-
tūrinį ir politinį veikimą krašto
vadavimo srityje ir potopadaryti
atitinkamą pasiūlymą ALT
S-gos Centro Valdybai, kuri ga-
lėtų imtis konkrečių žygių tiems
dviems veiksniams suderinti.

Reikia kultūrinį-politinį kla-
simą paversti studijiniu objek-
tu ir vieną kartą padaryti prin-
cipinį nutarimą.

Tenka sveikinti PLB Valdy-
bos ir Kanados bei JAV LB
vadovybių paskutinį nutarimą
būtent:

"Konstatuodami PLB reikš-
mingą įnašą Lietuvos laisvės ko-
vai, randa būtinu dalyku šį dar-
bą koordinuoti ir jam vadovau-
ti. Todėl prašo PLB Valdybą at-
likti studijinius ir parengiamuo-
sius darbus PLB Politiniam Ko-
mitetui steigti ir šį klausimą pa-

teikti PLB Seimui."

Šis pareiškimas yra pagrindi-
nis. Jo išsigo Vlikas. Jis įro-
dinėjo, kad PLB negali vadovau-
ti politiniai veiklai, jei jie nėra
Lietuvos piliečiai.

Pigus aiškinimas. Jeigu žydu
bendruomenė būtų rėmusi tik
tokia Vliko logika, tai seniai
jau būtų likusi neveikli ir nieko
nebūtų padariusi Izraelio naudai,
nes per 2000 metų vargu būtų
išlaikę pilietybę. Prieš pirmąjį
ir antrąjį pasaulinį karą Ameri-

kos lietuviai nebuvo Lietuvos pi-
liečiai, bet galėjo padaryti daug.
O kokios valstybės piliečiai jie
turėjo būti? Toks pigus aiškini-
mas netinka Vlikui.

Br. Railos ir PLB iškeltos idė-
jos reikalingos skubios ir efekty-
vios analizės ir konkrečių žygių.
Judėjime taip, kad išjudintume ir
mūsų judrųjį jaunimą lietuviškai
kultūrai ir politikai. Nedelski-
me.

A. Musteikis

LIETUVOJE MIRĖ AGRONOMAS
KAZYS STATULEVIČIUS

Reta asmenybė... Dar
vaikystės dienose, savo
gimtame Zabičiūnų km. An-
talieptės valsč. Kazys mo-
kėjo valdyti kaimo vaikus
ir jiems savo elgesiu įkvėp-
ti, kas tik gali būti gražiaus-
ia vaiko amžiuje. Sakė vai-
kams gražias pasakas, ba-
rė vaikus, kurie buvo ne-
mandagūs su tėvais, visada
palydėdavo vargšą per visą
kaimą ir su juo rasdavo kal-
bą, jį užjausdavo. Tuo me-
tu Kaziukas buvo mylimiau-
sias kaimo vaikas. Jau besi-
mokydamas Zarasuose ir

čia tuojau subūrė apie sa-
ve mokinių ratelį.

Mylėdamas žmones, gam-
tą, gyvulius, Kazys pasirin-
ko agronomijos sritį. Ne-
priklausomos Lietuvos lai-
kais, Kazio buvo gražiausi
ir produktingiausi metai,
kai jis buvo Utenos apskr.
agronomu. Visur jo pilna.
Ūkininkai Kazio asmenyje
turėjo geriausią patarėją ir
draugą netik ūkiškuose pa-
tarimuose, bet ir asmeni-
škuose reikaluose. Vis links-
mas, su gera nuotaika, ne-
rodąs nuovargio, vis aiški-

UŽSISAKYKITE
JAU ŠIANDIEN

Artėjant Kalėdų šventėms, o pasitaiko ir ki-
tų progų, daugelis vis galvoja, ką padovanoti drau-
gui, artimam žmogui. Geriausia dovana — lietu-
viškoji knyga. Užsakykite ją šiandien.

Dirva siūlo supažindinti mūsų jaunimą su
studentų gyvenimu Nepr. Lietuvoje. Tam geriau-
sia tinka R. Spalio apysaka Alma Mater.

Iki Kalėdų siūlome užsisakyti tą gražiai iš-
leistą ir įrištą knygą už \$4.00. Šiaip, kitur ji kai-
nuoja \$5.00.

Atsiųskite žemiau dedamą atkarpą su čekiu
ir mes nedelsiant išsiųsime knygą nurodytu adre-
su.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

Siunčiu \$4.00 ir prašau šiuo adresu išsiųsti
R. Spalio apysaką Alma mater.

Užsakytojas

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENASIndėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMSST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretoriusCHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330ALĖ RŪTA
Kelias į laisvę

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(23)

— Kas tau rūpi! Sakau, nustok, Pušinin.

Einu į virtuvę sulinkusi, susirūpinusi. Tai ne Pra-
nas! Kas nors jam nutiko.Iš darbo grįžęs, pusvalandžiukę su manim pajuo-
kauja, valgydamas ar ką taisydamas. Su juokais pra-
deda iš pat pradžių, tik grįžęs. Kartais ką iš krautuvės
parvežęs paduoda. Kokių skanių ragaišėlių, ar saldai-
nių, ar kokį skudurėlį, pigiai pardavinėjant radęs. Ne-
mylėjo Marę, ta ragana, dovanų iš jo nepriėmė, tai
man gerą širdį Pranas rodė. Bet kas yra šiandien?Paskubomis šildau pietus. Velnias gi sumaišė man
galvą, kad nusivėlinau! Dar Pranas užpyks. Gal kokie
jam rūpesčiai darbe, gal į laukus labai skuba? Girdžiu
jį kosint kieme. Gal peršalo? Užstatau greit ir van-
dens: užvirinsiu, užpilsiu ant liepžiedžių, tegu karštų
išgers.Spraginu mėšą keptuvėj. Gražus gabaliukas. Va-
kar jau iškeptas, su svogūnais ir pipirais, gerai pasū-
dytas. Taip mėgsta Pranas. Dabar tik atšildysiu,
porą bulviocių apskrudinsiu. Į salotas įdrebū daugiau
rūgšties grietinės. Daugiau pasūda. Pušinis valgo,
nei nepastebėdamas, kas labai gerai, kas netaip. Pra-
nas mėgsta sočiai, sūriai, aštriai. Jeigu netaip, tuoj
juokaudamas bara:

— Na, sene, ką čia man padavei? Skudurą, ne

mėsa! Moterišką gal skudurą, nes nei jokio skonio!
Duok čia druską!Bet jeigu skanu, jei pagal jo pamėgimą, giria. Vėl
erzina, kaip šėtonas:— Na, sene, iš bulvės medalį išdrošiu! Kad ska-
nu, net dantys linksta bekramtant. Jeigu liežuvį iš
skanumo prarysiu, tai pati būti kalta. Kaip gi tada
susikalbėsim, kad rašyt nemoki?Pajuokia, gnaibo, bet nepiktai. Gnaibo, dažniau-
siai, kitiems girdint. O kai vieni, ir švelniai pašneka:— Senelyt, duok tokio valgio, kasdien, tai atšertas
visus darbus sivilinte susvilinsiu!Iš mūsų krašto Pranas. Nors tėvų jo nepažino-
jom, kitoj parapijoj gyveno, o Lietuvoj žmogus daug
nevažinėję, bet atrodė, lyg pažįstami iš senovės. Toks
man pasirodė Pranas, kai tik susitikom, kai pas mus
vietą miegoti nuomojo. Tuoj jam pradėjau, būdavo,
daugiau sriubos įpilt, negu kitiems nuomininkams, nors
visi po vienodo didumo kaulą mėsos iš krautuvės pa-
nešdavo. Ir tuoj pradėjau iš akių jo nepaleisti, prie-
dukters lenkti, Marę jo batų nuvalyt ar drabužių išdu-
kint stumti, kad tik daugiau jie susitiktų ir iš arčiau
į vienas kitą pasižiūrėtų. Toksai man atrodė savas
Bartis Pranas, toksai malonus. Ir darbštus, ir tvarkin-
gesnis už kitus, ir ne toks rajus, ir nerūkė ir gėrė degi-
tinę su saiku. Neapsirikau. Gerą žentą nusižiūrėjau.
Tik ta, ragana, Marė! Pati ir kalta. Purkštavo prieš
Praną, kitų vyrų dairėsi, užtat ir maišo dabar jai Die-
vas protą. Bet ką gi tu žmogus darysi! Visaip atsitinka.Mėsos gabaliukas lyg ir susitraukė, tai mušu į
keptuvę dar porą kiaušinių. Kur gi Pranas? Ar taip
ilgai prausiasi? Gal savo dadžių taiso?Valgį paruošusi ir ant stalo padėjusi, nubėgu pa-
žiūrėt. Garaže nėra. Klėtėlė nėra. Prie tvartų jo nėra.
Kur gi biasas pasislėpė? Girdėjau pirma kieme kosint.

nasi, o paskutinį dar toli
palydi už įstaigos, vis jam
atrodė, kad nebaigta, neiš-
sišnekėta, gal dar jo nesu-
prato... Kaimuose ūkinin-
kų laukiamas svečias. Žie-
mą, tuojau sprunka į gru-
bus, apžiūri gyvulius, va-
sarą laukuose su ūkininkais
tarp gyvulių ir javų. Labai
mėgo greitakojus žirgus.

Kazys Lietuvos koopera-
cijoje matė vienintelį išga-
nimą ir ūkininko gerbūvio
kilimą. Jam Lietūkis, Pieno
Centras, Maistas, Linas at-
rodė nebe metais, o mėne-
siais gerino ūkininko ateitį.
Kai buvo Utenoje statomi
Lietūtkio rūmai, Kazys ten
įdėjo visą savo širdį.

Kazys iš pat jaunystės
buvo stiprus tautinės sro-
vės puoselėtojas. Utenos
apskr. buvo vienas žymes-
nių tautininkų veikėjų. Į
paskutinį seimą dideliu
džiaugsmu, ūkininkai, beže-
miai ir darbininkai, Kazio
asmenyje tikėjosi sveikų
valstybinių reikalų ir žmo-
nių realaus sprendimo. Bū-
damas seimo nariu, Kazys
neapvilė, jis negyveno sau,
bet žmonėms ir mielai Lie-
tuvai, toks jau buvo Kazys.

Bet štai, baisi Tautos ne-
laimė, Maskvos raudonoji
meška, visu savo svoriu už-
gulė Lietuvą. Kai lietuvis
pergyveno okupaciją, ne-
sveikino girgždančiuose

tankuose pavergėjo karių,
jie ėmėsi baisaus priešrin-
kinio teroro. 1940 m. lie-
pos mėn. 10-11 dienomis su-
ėmė geriausius iš gerųjų
Lietuvos sūnus, jų tarpe
buvo įtakingiausias vyras
Kazys Statulevičius.

Dingo taurus lietuvis,
kaip ugnyje. Nežinojo žmo-
na, niekas nepasakė, nema-
tė, nei kuriame kalėjime,
nei kuriais keliais ir kuria
kryptimi su kitais suimtai-
siais išvežtas.

Po ilgų Sibiro kančių, ne-
pakeliamo darbo, praradus
sveikatą kaip nebetinkamą
vergą, grąžino į Lietuvą.
Tėvynės ilgesys, savoji pa-
dange, Kazį truputį atgai-
vino, tik neilgam...

1962 m. rugpjūčio mėn.
14 d. staigi mirtis atėmė
Kazio gyvybę.

Tebūna Tau lengva Lie-
tuvos žemele, dėl kurios Tu
dirbai ir per anksti tironų
eis paguldytas amžinam po-
ilsui.

J. Dudėnas

• Dail. Telesforas Valius
yra padaręs scenos eskizus
Lietuvių Teatro Atžalyno
statomai Birutės Pūkelevi-
čiūtės trijų veiksmų komi-
škai pasakai "Aukso žąsis".
Pasaka Chicagoje bus pa-
statyta net du kartus, gruo-
džio 15 ir 16 dienomis.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina-
vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus
vedėjas.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duo-
ną ir kitus skanumynus, taip pat tortus vestuvėms
ir kitoms progoms.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

Cleveland, Ohio

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

antroji mūsų krautuvė yra

1404 East 66 Street Tel. EN 1-4551

ir trečioji krautuvė

798 East 185 Street Tel. 531-9328

(Naujosios parapijos rajone).

Čia jūs galite išigyti ne tik mūsų kepyk-
los įvairiausių gaminių, bet ir visų rūšių maisto
produktų.

Vištininke nėra. Daržė — ką jis tenai veiks? Negi jau
į lauką išslypino? Nevalges? Tai ne Prano paprotys.
Bartis vis alkanas. Atsimenu, rytą nedaug valgė. Ka-
vos tris išgėrė, pakosėdamas ir dūsaudamas. Bus jau
velniukas šaltį gavęs. Atsilapojęs vaikšto, atsilapojęs
važiuoja. Sušilęs, pavargęs šalto vandens prisiplium-
pina. Nesisaugo. Rudens oras. Rytas būna lyg ir šal-
nelės. Liepsiu į lauką neit. Nebekiek tų darbų. Pušinis
tenai knisiasi. Senio jokie šalčiai, nei slogos neliečia.

— Pranai! Pranuk! — šaukiu.

Gal kur už trobų paėjęjo. Kelmą kokį verčia ar ką.
Be darbo nenustygsta nė minutei. Anąkart kelis pasau-
sėlius medžius nupjovė, tai, sakė, reikėsia kelmus iš-
krapštyti.

— Pranai! Ei tu, šėtone! Eik valgyt!

Suloja Tucis. Turbūt, jo Pranas nepaglostė, neprak-
albino. Suirimas šiandien! Marė Tucio nematė, Pra-
nas kažinkur nusidrebė. Lok, šuneli, lok. Barkis. Nebe-
geri žmonės. Ištižė, iširė, net gerą šunelį užmiršta. Nei
tau gerovės, nei man, Tuci. Ja, ja. Aš suprantu tave.
Šitaip nekreipt dėmesio! Būdavo geresnė Marė, būdavo
geresnis Bartis. Dabar — visi raguoti velniai! Streiką
mes, Tuci, sukelsim. Gerai?

Apeinu visą kiemą, Prano nematyti. Ir neatsišau-
kia. Gal troboj kur įlindęs? Kokių sąskaitų įieško, ar
pinigus skaičiuoja? Negi laikraštį šiokią dieną skaity-
tų? Ne Bartis!

Ir pamanyk! Įlindęs, biasas, į savo kambarėlį,
mažutį, prie anglinio pečiaus rūsy, kur pasistatė lovą,
kartais iš nuovargio nuvirsti. Marė savo palėpė, o jis
čia, toj landynėj. Baru, liepiu eit į miegamą. Sako, jam
čia gerai kartais užversti barzdą. Pečius užia. Jam,
sako, ramu. Vasarą irgi. Sako, čia tyku, musės į tamsų
kampą neįlenda.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **IB Clevelando I-os apylinkės** informacinis susirinkimas kviečiamas gruodžio 23 d., 11:30 val. Lietuvių svetainėje (6835 Superior Ave.). Darbotvarkėje: Lithuanian Village akcijų pirkimo klausimas, Lietuvos Fondui piniginių vajuos pravedimo reikalas, valdybos pranešimas dėl ateities darbų.

Prašome atvykti laiku, susirinkimas ilgai neužtruks.

• **Stefai Gedgaudienei** gruodžio 10 d. Saint Luke's ligoninėje padaryta kelio operacija, kurį buvo susižeidusi pereinamais metais tinklinio rungtynėse Scrantone.

• **Prisiminkit vasario mėnesį.** Lietuvių Kultūrinio Darželio valdybos nariai sutarė lietuvių darželio sąjungos susirinkimą šaukti vasario mėnesį (ne sausio), 1963 metais, nes mano, kad draugijos, kurios laikys savo susirinkimus sausio mėnesį, galės išrinkti ar įgalioti savo atstovus į darželio sąjungą. Susirinkimo diena bus paskelbta savu laiku.

Draugijos, kurios sausio mėnesį rinks savo valdybas, prašomos skirti vieną ar du atstovus į Lietuvių Kultūrinio darželio sąjungą.

• **Kiek tarnauja Policijoje?** Clevelando ribose, kiek teko patirti, policijos tarnyboje yra 33 lietuviai. Nežinia, ar yra daugiau negu vienas policininkas iš naujųjų ateivių, kiti visi yra čia gimę vyrai. Mūsų lietuvių yra tarp pačių aukščiausių rangų: Inspektorius Albertas Wallace (Varakojis), po jo seka žymia tarnyba pasiekęs susisiekimo direktorius leitenantas Skerotes,

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudus reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudus įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

**ATSTOVAS
VYT. SENKUS**
WO 1-6820

M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

po jų kiti žemesniuose laipsniuose iki paprasto policininko.

Tarp šiomis dienomis sugautų įsivėlusiu į vagiliavimą apie 10 policininkų, lietuvių vardo nėra nei vieno.

• **Juozas Kamaitis**, batų pardavėjas savininkas (7013 Superior Ave.), visiems savo klientams primena, kad nuo gruodžio 10 d. iki gruodžio 25 d. perkantiems nemažiau kaip už 10 dol. vertės prekių, bus duodama dovanėlė — Kalėdų eglutė.

ATITAI SYMAS

Dirvos 141 nr., aprašant Lietuvių Salės Bendrovės sukaktį, įvyko nemaloni klaida, iškritus daliai rinkinio. Toje dalyje buvo pažymėtas nuotaikingas Rytų Babicko vadovaujamo Clevelando vyrų okteto koncertas, praėjęs dideliu pasisekimu ir sužavėjęs iškilmų dalyvius. Okteto vadovą ir okteto narius dėl šios nemalonios klaidos atsiprašome ir tikimės, kad jų koncertų aprašymus skaitysimės Dirvoje. Oktetui pasirodant daugelyje lietuvių kolonijų.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 31 D. LB abiejų apylinkių Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių svetainėje.

SAUSIO 6 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė Naujosios parapijos salėje.

SAUSIO 12 D. Balfas rengia Dan Kuraičio paskaitą apie Lietuvą ir filmų vakarą šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 19 D. D. Stankaitės ir St. Baro koncertas. Rengia Ateities Klubas, Slovėnų salėje.

VASARIO 2 D. skautų vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 3 D. LSS jubiliejinį metų sueiga šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 9 D. Lietuviams būdžiams remti valdyba rengia blynų balių Lietuvių salėje.

VASARIO 16 D. LB I Apylinkės dešimtmečio minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 23 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio koncertas-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 17 D. Balfas rengia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos parapijos salėje.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-jų š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

DETROIT LITUANUS VAJUS

Šiais metais Liet. Stud. S-gos Detroito Skyrius vėl kreipiasi į Detroito visuomenę, prašydamas finansinės paramos Lituanus žurnalui. Per aštuonis Lituanus gyvenimo metus, visuomenė buvo apie šį leidinį informuojama, tad vargu ką nors naujo pasakysime.

Vertėtų tik priminti, kad labai teigiami atsiliepimai apie Lituanus, tokių žmonių kaip neperseniausiai buvusio senatoriaus John F. Kennedy, senatoriaus Hubert H. Humphrey arba atstovo John W. McCormack, reiskia kur kas daugiau, negu prastai ištartas "sveiki lietuviai" ir įprasti saldūs žodžiai ir užuojautos, taip dažnai kartojami įvairių vietinių, balsų ieškančių, smulkų politikų. Galima taip pat paminėti, kad net ir Ghanos universiteto biblioteka matė reikalingą šiais metais Lituanus užsiprenumeruoti. Ar Lietuvos byla juos iš tikro domina, yra geras klausimas. Tačiau jei nors porai įtakingų šios jaunos valstybės žmonių Lituanus žurnalui pasiseks atverti akis apie komunistinio rezultatus Lietuvoje, žurnalo tikslas bus pusiau atsiektas.

Lietuviškoji studentija iš savų kišenių (tiksliau pasakius, savo tėvų kišenių), po septynis tuksantčius dolerių per metus sukrauti negali. Jie gali tik savo laiką aukoti. Lituanus tolimesnis leidimas gali ant Jūsų pečių. Vajaus Komitetas prašo Detroito visuomenės šį žurnalą šelpti arba prenumeruojant sau ar amerikiečiams ar tiesiogine auka. Neužtrenkite durų rinkėjams. Neišmeskite prisistatymo vokių. Kiekviena auka bus mielai priimta.

Lietuviškas judėjimas Lietuvių Namuose

Atrodo, kad Detroito organizacijų visas lietuviškas gyvenimas iš kart persikėlė į Lietuvių Namus. Tuojau po namų atidarymo čia prasidėjo įvairios repeticijos susirinkimai, įvairūs subvymai, o ir šiaip dar namų nematę lietuviai nuolat užsuka pasižiūrėti. Savieji namai pasidarė labiausia visų lietuvių mėgiama vieta. Skautai ir skautės čia turėjo savo Jubiliejinę Sueigą, Ramovėnai Kariuomenės šventės minėjimą.

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis bungalov, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

Naujosios parapijos rajone Neff Rd., 6 erdvūs kambariai, labai gerame stovyje namas. Kaina \$19,900.

Multiple Realty
IV 1-9300

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

24 valandų patarnavimas Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais pirkštuvais — taisomos karoserijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

OWENS 1963

New Step V-Bottom
28' Long, 10'8" Beam
26' Long, 10'4" Beam
Special Fall Discounts Available
5 Years to Pay—No Money Down
Payments as Low as \$93.50 per Month
OPEN 9 TO 8—CLOSED MONDAY

HI-SKIPPER MARINA INC.

36355 Lake Shore Blvd., Eastlake, O.
44 2266 948 2266

HOUSE FOR SALE

TWINSBURG, 4 years, excecutive, 3 bedroom, 2 baths, basementless patio, lovely neighborhood, every convenience, or rent.

BE 4-7482

nėjimą, o Birutietės ta proga pietus.

Gruodžio 1-mą čia įvyks Organizacijų Centro vakaras, gruodžio 2-rą Jūros skautų-čių arbatėlė, gruodžio 8-tą buvusiųjų salės savininkų čekų vakaras, gruodžio 23-čią Lietuviškos Mokyklos eglutė, gruodžio 31-mą Naujų Metų sutikimas ruošia buv. sav. čekai, nes Lietuvių Bendruomenė jau prieš metus salę kitur paėmusi, sausio 12-tą Vilniečiai ruošia savo organizacijos 10 metų sukakties banketą, sausio 19-tą Radijo Klubo vakaras, sausio 26-tą Jūros Skautų vakaras, Vasario 2-rą Kunig. Birutės Dr-jos vakaras, vasario 23-čią SLA 352 Kuopos vakaras, ir vasario 24-tą ateitininkų ir skautų vakaras jaunimui. Tai tiek artimiausio ateityj salę paėmusių organizacijų ir užregistruotų pramogų.

Būtų gerai, kad visi jaustume pareigą saviems namams ir juose viską ruošume. Lietuviškų namų durys plačiai atidarytos ne tik organizacijoms, bet ir visiems privatiems asmenims, grupeis; jų ruošiamoms vestuvėms, įvairiems pagerbimams, bet kokiams subvymams, ypač, kad čia yra įvairaus dydžio patalpų. Juo daugiau namai bus visų naudojami, juo labiau bus įmanoma juose geriau įsiruoti, viską sutvarkyti. Savi, nors kartais ir kai kuriais atžvilgiais kuklesni, namai turėtų visiems būti patys mielaisi.

K.K.

Sidabrinė sukaktis

Lapkričio 23 d. Lidija ir Vladas Mingėlai Detroito atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

Artimieji ir pažįstami juos pagerbė dešimčia dienų anksčiau, nes norėta padaryti staigmeną. Vieną sekmadienio popietę Mingėlai grįžė iš žurnalistų posėdžio rado pilnus namus svečių ir vaišėms paruoštą stalą.

Savo žodyje V. Mingėla trumpai, bet vaizdžiai per 25 piešė nueitą kelią per 25 metus, pareikšdamas dėkingumą savo žmonai Lidijai, kad ji sudariusi palankias sąlygas jo spaudos darbuotojė.

Dogs, Pets, Poultry

Why Do More People Buy Pets at ALL-PETS

THAN ANY OTHER PLACE?

L
O,
O
K

Pups are wormed!

Pups have puppy shots!

Pups are fed properly!

Largest selection anywhere!

1-Year Replacement Guarantee!

Available nowhere else in the country! Housebreaking cages available. FREE information center on pets. AL-WAYS have in kennel or can get 100 AKC breeds. 72-hour delivery on breeds not in stock.

NO MONEY DOWN

LET US BRING A PUPPY SELECTION TO YOUR HOME. Westie Cairn Terriers, Schnauzers, Boston, Shepherds, Peke, Dach, Spitz, English Bulls, Toy Fox, Poms, Scotties, Elkhound, Beagles, Yorkshire Terriers, Chihuahua, Collie Shelties, Schipperke, Cocker, Basenji, Poodles, Wire Hair Terriers, etc. Monkeys \$15.95. Parrots, tropicals and marine fish. Kennel and store open till 9 p. m.

1-YEAR HEALTH

GUARANTEE

5300 W. 130th St. OR 1-4432
Southland Shopping Center VI 2-3334
All Pets Country Club.

ALL PETS COUNTRY CLUB

Hair or can get 100 breeds

NO MONEY DOWN

1-YEAR HEALTH

GUARANTEE

Marine-Tropical Fish

Parrots, Parakeets, Canaries,
1300 W. 130th St. OR 1-4432
Southland Shopping Center
VI 2-3334

DAILY GROOMING

(142, 143, 144)

House for Sale

WEST 102, OFF THRUSH

5-room bungalow, fully carpeted, storms and screens, close to transportation. Vacant, move right in. \$1000.00 Down.

LAKESIDE REALTY

CH 1-6988 SH 1-5002
(142, 143, 144)

4323 W. 226 — FAIRVIEW

\$15,900 — GI FHA ETC.

Solid immaculate bungalow, 27 ft. living room, full dinning room, 3½ bedrooms, 2-car garage. 52x185'. CALL RUPPERT REALTY ED 3-0900

LAND CONTRACT

Just right for beginners, this 6 room single, 3 bedrooms full basement, gas furnace, deep lot, near shopping and transportation.

CRAIG REALTY TU 4-1700

\$9,800

Off Woodworth, 2 bedrooms, fireplace, dining room, storms and screens, carpeting, drapes.

\$15,900 — WICKLIFFE

10 Year, 3 bedrooms, basement, garage, convenient.

H. TRATTNER, INC.

REALTOR

25571 Euclid RE 2-7200

DOUBLE

6-6 South of St. Clair, Polish area, dining room, 2 car garage, carpeting, \$15,000.

SHAW-HAYDEN

3 Bedrooms, fireplace, dining room, basement, garage, A-1. \$14,900.

H. TRATTNER, INC.

REALTOR

25571 Euclid RE 2-7200

16800 RAYMOND — MAPLE HEIGHTS

5½ room bungalow, 12 years old, modern kitchen and dinette, 2 bedrooms down and 1 up; nice size living room; full basement, aluminum awnings, 1½ car garage.

(WE HAVE MANY OTHER FINE HOMES IN OTHER LOCATIONS IN OTHER LOCATIONS)

A. SIEGLER & SONS

5117 Lee Rd. MO 2-7300

DEATH NOTICES

BARNARD

Barnard, Howard E. res. 1061 East 131 St., East Cleveland. Beloved son of Eleanor M. Late Hazen dear brother of Dorothy Halberstadt, & Geraldine Coppers, & uncle family will receive friends 2-5 & 7-10 P. M. Tuesday at Maplewood Home of a Nosek & Sons 4720 Warrensville Center Rd. (between Miles & Emory Rd.) where services will be held Dec. 5, 1962 at 1:00 P. M. (141, 142)

DONES

Dones, Louise (nee Gakorsch). Beloved wife of Max, Suddenly Sunday A. M. Dear mother of Louise, sister of Joseph Gakorsch, Mrs. Floria Kunz of Karlsruhe, Germany, and Mrs. Dorothy Fell. Family will receive friends at Wm. A. Nunn & Son Funeral Home, 2690 East Blvd. (opposite St. Lukes Hospital), Wednesday, Dec. 5, 1962 at Holy Trinity Church at 9:30 A. M. Interment Calvary Cemetery. (141, 142)

JENSEN

Jensen, Sue (nee Hannibal), beloved wife of the late Charles, mother of La Verone Bahr, Donald C., and grandmother of 5. Sister of Ovida Gerhardt, Esther Johnson, Enda Jones, Signe Blandhard & Ferd. Dec. 1, 1962. Family will receive friends 2-4 & 7-10 Mon. & Tues. at Brickman & Sons Euclid Funeral Home, 21900 Euclid Ave., where services will be held Wednesday, Dec. 5, 1962 at 1:00 P. M. (141, 142, 143)

SCHNEIDER

Schneider, Elizabeth, beloved wife of late Joseph, mother of John (deceased) Edward, Albert, William, Elmer, grandmother Dec. residence 857 E. 222 St. Family will receive friends, 3-5 & 7-10 Wed. 2-4 & 7-10 Thurs. at the Brickman & Sons Euclid Funeral Home, 21900 Euclid Ave., Funeral Mass Fri., Dec. 7, at St. Christines Church at 9:00 A. M. (141, 142)

House for Sale

SHAKERWOOD

19204 Landbury Early American, 3 bedrooms, patio porch with store room, semi-finished basement, storm windows, fully landscaped. Near transit VAN AKEN, Shopping Center, Schools, Churches. Reasonably Priced.

WY 1-2906

(142, 143)

NEWBURH HGTS 4024 E. 26. By Owner. (2) 4 Room suite. (2) 4 Room suite. Private Bath, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Phone 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080.

For Rent

4024 E. 26th NEWBURGH HGTS. era. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement. yard. BR 1-2900 — IM 7-7080. (141, 142, 143)

OWNER TRANSFERRED

Lyndhurst, 5 room bungalow, well kept, drapes, carpeting, appliances, 2 car garage, adults, 1 yr. lease, call HI 2-1934.

Business Opportunities

D—5 LOUNGE BAR

Suburban East fully equipped, air conditioned, heavily populated area, excellent potential, terms, \$22,000.

LAFFERTY

REALTY WH 2-6060

Help Wanted Male

Tool Makers Lathe operator. All Benefits, steady day work. Apply Mornings only. Glenridge Machine Co., 4185 Glenridge. Coff Green. (141, 142)

TOOL MAKERS LATHE operators. All Benefits, steady day work. Apply Mornings only.

Glenridge Machine Co.

4185 Glenridge

Coff Green

(142, 143)

MECHANICS

Must have heavy-duty truck repair experience, be willing to work any shift and have own tools.

WHITE MOTOR

COMPANY

842 E. 79 St.

An equal opportunity employer

(142, 143, 144)

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 142

1962 m. gruodžio 10 d.

KAS IR KUR?

• **Lietuvių Teatro Atžalyno** pastatyme "Aukso žąsis" šalia senųjų atžalyniečių pasirodys ir eilė jaunųjų jėgų: **Vida Janulevičiūtė**, Studentų Santaros Chicago skyriaus valdybos sekretorė, **Romas Stakauskas**, Studentų Neolithuanų Chicago skyriaus valdybos narys ir aktyvus Studentų Sąjungos veikėjas, **Viltis Vaičiūnaitė**, buvusi Montrealio Lietuvių Teatro narė ir **Kazys Almenas**, gerai pažįstamas savo beletristine kūryba.

• **Mykolas Saulius**, gyv. Denver, Colorado, aktyviai dalyvauja to miesto muzikos meno pasaulyje. Jis yra kamerinės muzikos Denver TRIO sąstate, jau davusiam koncertą spalio mėn. 12 d. International House. Garsumas trio jau yra pakviestas ir gros Colorado muzikos mokytojų suvažiavime, 1963 m. sausio mėn.

Denver Trio duoda ne tik žinomų kamerinės muzikos klasikų koncertus, bet išpildes pirmą kartą amerikono Genzmer trio f kompoziciją, susilaukė nepaprasto pasisekimo.

A. SMETONOS MONOGRAFIJA UŽSIPRENUMERAVO

Per **Justiną Vaičaitį**, Bostone, A. Smetonos monografiją užsiprenumeravo: inž. Juozas Vaičjurgis — garbės prenumeratorių, Adolfas Dilba, Juozas Kapočius, prof. Ignas Končius, dail. V. Andriušis, Ignas Vilėniškis, Mykolas Monomaitis ir Jonas Jonaitis.

Per **Jurgį Baublį**, Detroit: Jurgis Baublys, V. Staškus, R. Plepys, Dr. B. Kvietys, V. Viskanta, Alf. Končius, V. Vizgirda ir Dr. O. Vaitas.

Per **Stasį Šimoliūną**: J. Lesčinskas ir St. Šimoliūnas. K. Šeputa.

• **Dariaus-Girėno** lituanistinėje šeštadieninėje mokykloje, Chicagoje, kuriai vadovauja pedagogas mok. Jonas Kavaliūnas ir moko mokytojai: Marija Pėteraitienė, Stasys Žukauskas ir atsarg. mok. Rožė Kriaučiūnienė, yra įvesta tikybos pamoka katalikų vaikams, kad mokiniai užaugę mokių ir pamiltų lietuviškai melstis ir iš lietuviškų maldaknygių skaityti. Moko kun. dr. F. Gureckas. Mokiniai mokami ir tautinių šokių. Moko šios srities specialistė Izolda Ralienė.

Inž. V. Adamkavičius, prof. V. Biržiška ir prof. J. Žilevičius dailinasi išpūdziais dail. Rukštelės darbų parodos atidaryme Chicagoj lapkričio 3 d.

niai mokami ir tautinių šokių. Moko šios srities specialistė Izolda Ralienė.

Kalėdų eglutės programa įvyks gruodžio 22 d., 5 v. v. Jaunimo Centre.

Visi vaikučiai, tėveliai ir svečiai iš Chicago ir apylinkės prašomi — nepamiršti ir tą dieną atsilankyti.

• **Birutės Pūkelevičiūtės** trijų veiksmų komiška pasaka "Aukso žąsis", statoma Chicagoje Lietuvių Teatre Atžalyno, yra laimėjusi Lietuvių Bendruomenės prasto dramos konkurso pirmą premiją \$1000.00 - Aukso žąsis' premjera įvyks gruodžio 15 d., 7:30 val. vakare.

VARTOTI RŪBAI BALFUI

Balfo organizacija kasmet panaudavo šalpai per 75,000 sv. rūbų. Atsiradus neįveikiamai kliūčiai nugabenti didesnius kiekius rūbų Vokietijon, ateity nepamatuojama jų tokia didelė apyvarta. Todėl Balfio vadovybė mano, kad individualioms siuntoms į užjūrus pakaks tų rūbų, kuriuos pristato tiesiai į sandėlius patys aukotojai ar artimosios apylinkės. Lapkričio mėn. gauta per 7,000 sv. rūbų, daugiausia atvežė gerb. kun. klebonai: Philadelphia 520 sv., Patersono 380 sv., Kearny 4,300 sv. Brooklyn Angelų Karalienės 500 sv., Bayonės 480 sv. Laukiama gana didelio kiekio ir iš kitų artimų parapijų. Balfio šalpai galima panaudoti tik labai gerai atrinktus rūbus. Deja, atliekas — skudurus (reggs) labai sunku parduoti.

MEMMINGENO LIETUVIAI MINĖJO MAIRONĮ

Gruodžio 1 d. Kultūros namuose įvyko Maironio 100 metų gimimo sukakties minėjimas. Atidarymo žodį tarė Memmingeno lietuvių kolonijos pirmininkas dr. kun. J. Petrakis. Po to sekė Vasario 16 Gimnazijos mokytojo St. Vykinto paskaita, Prelegentas labai išsamiai nušvietė mūsų didžiojo poeto biografiją bei literatūrinius įnašus mūsų tautai. Latvių, estų bei vokiečių svečius prelegentas supažindino su Maironių vokiečių kalboje skaitytą trumpa, tačiau labai išsamia paskaita.

Paskaitai pasibaigus sekė meninė programos dalis. Pasirodė mūsų jaunimas su tautiniais šokiais bei deklamacijomis. Šoko Kepurinė, Klumpakojį ir labai publiką sužavėjusią Grandinėle. Šokius paruošė D. Radzevičiūtė.

Jau ne pirmą kartą Memmingeno lietuviai gėrisi Almos Mykolauskaitės meniškai deklamuojamais eilėraščiais. Taip pat ir šio minėjimo metu A. Mykolauskaitė meniškai padeklamavo Maironio eiles "Kur bėga Šešupė".

Muz. M. Budriūno diriguojamas "Darnos" choras dainavo penkias Maironio muz. J. Naujalo sukomp. dainas. Memmingeno lietuvių "Darnos" choras, kuriame dalyvauja taip pat nemaža naujai įstojusio jaunimo, turi gražias ateities perspektyvas. Yra rimta galimybė, kad sekančiais metais turės reprezentuoti Lietuvą savo dainomis vokiečių televizijoje.

Maironio minėjimas buvo užbaigtas Tautos Himnu. (bė)

BOSTON

ALT S-GOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Gruodžio mėn. 1 d. savuose namuose įvyko ALT S-gos skyriaus narių susirinkimas, kuriame skyriaus pirm. A. Matjoška padarė pranešimą apie Clevelande įvykusį Tarybos narių ir skyriaus pirmininkų suvažiavimą ir vietos skyriaus veiklą. Vienas iš paskutiniųjų žymesnių darbų -- kartu su kt. organizacijomis ir kultūrininkais suruoštas Maironio minėjimas ir pastatytas jo biustas Tautinės S-gos namuose. Skyriaus valdyba užmezgė ryšį su kaimyniniu Worcesterio Tautinės S-gos skyriumi ir palaiko su juo draugiškus ryšius. Worcesterio nariai dažnai atsilanko Bostone į kultūrinius parengimus, o mūsų nariai vyksta į jų ruošiamus parengimus. Pasiūkiama nuomonėmis dėl ateities darbų.

Numatyta suaktyvinti prenumeratos rinkimą prezidento A. Smetonos monografijai. Šiuo metu daugiausia prenumeratorių surinko inž. Dačys ir J. Vaičaitis.

Valdybai pavesta surengti nariams ir jų draugams N. Metų sutikimą, kuris įvyks Tautinės S-gos namuose.

SKAUTAI ŠVENTĖ SAVO 45 M. SUKAKTĮ

Gruodžio mėn. 1 d. Amer. Liet. Pil. Klubo salėje Bostono skautės ir skautai minėjo Lietuvos Skautų S-gos 45 m. sukaktį. Į šią šventę atvyko skautai net iš Kennebunkport, Providence, Brocktono ir kt. vietovių. Iškilmingos sueigos metu pašventintos Pakražantės ir Baltijos tunčių vėliavos. Pasižymėjusios skautės ir skautai apdovanoti knygomis ir medaliais. Buvusios Baltijos tunto tautininkės apdovanotos gėlėmis. Inž. dr. Gimbutas kalbėjo apie pasiaukojimo prasmę.

Meninėje dalyje jaunimui suvaidinta: "Gyulių teismas" ir "Katinėlis ir gaidelis". Kennebunkporto berniukų choras gražiai padainavo porą dainelių.

Minėjimas gerai buvo suorganizuotas. Jaunimo, tėvų ir jaunimo būklių prisirinko beveik pilna didžioji klubo salė.

JŪRŲ SKAUTŲ VIETININKAS DR. ČEPAS įteikė Jamborės Fondo padėkos raštą už didelę pagalbą vietos skautams ir Jamborės Fondui.

AMERIKOS LIETUVIŲ PIL. KLUBO VALDYBOS RINKIMAI

Bostone veikia visiems Amerikos Lietuviams žinomas klubas -- Amerikos Lietuvių Piliečių Draugija. Ši draugija turi gražų keturių aukštų namą So. Bostono centre, kurio pirmam aukšte veikia moderniškai įrengtas baras, o antram ir trečiam aukštes -- salės, kur vyksta įvairūs lietuvių susirinkimai, paskaitos ir banketai. Pažymėtina trečiojo aukšto salė, įrengta tik prieš porą metų. Ji yra moderniška, erdvi, o vien įrengimas klubui kainavo apie 100,000 dol. Šis klubas žinomas ir amerikiečiams nes ir jie dažnai čia daro savo parengimus. Klubo namas ir kt. turtas įvertintas apie 300,000 dol. Per paskutinius porą metų klubo pajamos gerokai sumažėjo, praejusiu metų pelnas suvestas tik apie 5,000 dol. Vargiai ar jo bus daugiau ir šiais metais.

Senesnieji lietuviai nenorėjo į klubo valdybą įsileisti naujųjų ateivių. Mažėjant klubo pajamoms, susirūpinta jo likimu. Šiais metais atsirado rimtų nuomonių iš senosios kartos lietu-

BEVERLY SHORES

• **Beverly Shores** Lietuvių Klubas nutarė 50% šių metų įplaukų paskirti įvairiom lietuviškom institucijom remti bei kultūriniams reikalams. Klubo valdyba yra pramačiusi surengti keletą viešų parengimų tuo pačiu skatinant gyvesnę lietuvišką veiklą vietoje. Numatyta surengti iškilmingą Vasario 16 dienos paminėjimą su kviestiniais kalbėtojais bei menine dalimi.

• **J. P. Varkala**, Klubo garbės pirmininkas, paskyrė dovaną klubo plaukimo varžyboms.

• **Naujųjų Metų** sutikimas bus rengiamas ištaiKin-

gose Coronado Lodge patalpose, apsiribojant tik nariais ir jų tiesioginiais svečiais.

P A D Ė K A

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija nuoširdžiausiai dėkoja už aukas invalidams paremti visiems geraširdžiams aukotojams, aukų rinkėjams ir atskiroms organizacijoms:

Liet. Veteranų S-gos "Ramovė" Bostono skyriui — \$160.00.

Liet. Veteranų S-gos "Ramovė" Los Angeles skyriui — \$150.00.

Philadelphijos lietuviams: Liet. Veteranų S-gos "Ramovė" skyriui \$52.00; Philadelphijos Tautiniam Ansambliui \$50.00 ir Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos Apylinkei \$20.00. Iš viso — \$122.00.

D.L.K. Birutės Karių Šeimų Moterų Draugijos Detroito skyriui — \$75.00.

Lietuvių Veteranų S-gos "Ramovė" Waterburio skyriui — \$50.00.

D.L.K. Birutės Karių Šeimų Moterų Draugijos Clevelando skyriui — \$25.00.

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugijos Valdyba

ATSIŪSTA PAMNĖTI

GIMTOJI KALBA -- bendrinis kalbos laikraštis 3 (17) nr. Šiame numeryje G.K. pamini suaktyvintą prof. Antaną Šalį, sulaukusį 60 m. amžiaus. Išvardintos ir populiaros spaudos klaidos, kurių įsidėmėjimas turėtų žymiai prisidėti prie lietuvių kalbos klaidų siojimo, jei G. K. išėitų dažniau. Į pasikartojančias spaudos klaidas mūsų kalbininkai galėtų ir dažniau reaguoti, nurodant jas betarpiiai redakcijoms.

Prof. Pr. Skardžius reagoja į V. Kavaliūno Dirvoje paskelbtą straipsnį dėl niekatosios giminės būdvardžių.

Terminologijos ir "makaronų" klausimai įdomūs, bet G. T. turėtų vengti persispausdinti jau kituose laikraščiuose tilpusius straipsnius. Jei jau to reikia griebtis laikraščiu užpildyti, kykla klausimas, ar Kalbos D-ja nebus tik reikalinga -- konsolidacijos?

LIETUVA -- filatelistų draugijos biuletenis 9 nr. Redaguoja Eug. Petrauskas.

Tai filatelistams įdomus ir naudingas, rotatorium spausdinamas biuletenis, patiekias kruopščiai surinktą medžiagą ne tik iš filatelistų draugijos veiklos, bet ir naudingus duomenis bei faktus iš filatelijos paties.

LIETUVOS PAJŪRIS -- Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos leidžiamas laikraštis. Redaguoja A. Lymantas. Kaina tik 1 dol. metams. Išėina 4 kartus į metus.

DIRVA METAMS TK \$10.00

Geriausią kalėdinę dovaną yra knyga

Tokios knygos yra: Vyt. Augustino Lietuvos vaizdų albumas

LIETUVA

yra geriausia dovaną visokioms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų. Albumas Lietuva yra geriausia kalėdinė dovaną visiems. Kaina — 5.00 dol.

Kun. St. Ylos —

ATEITININKŲ VADOVAS \$4.00

Prof. Juozo Ereto —

STASYŠ SĄLKAUSKIS \$4.00

Ign. Malėno —

ELEMENTORIUS E \$2.50

Prof. St. Salkauskio —

ATEITININKŲ IDEOLOGIJA \$3.00

Kalėdiniam sveikinimams (20 atvirukų su vokais) \$1.00

Visus šiuos leidinius galima gauti užsakymus siunčiant šiuo adresu:

Ateitininkų Federacija,

916 Willoughby Ave.,

Brooklyn 21, N. Y.

P. S. Čekius ar money orderius išrašyti: Ateitininkų Federacija.

Užsakykite Dirvą savo draugams ir pažįstamiems, artimoms ir tolimoms giminėms. **Tai bus viena gražiausių Kalėdų dovanų!**

Patirtis rodo, kad yra daug lietuviškų šeimų, mieliai norinčių skaityti lietuvišką laikraštį, bet dėl materialinių sąlygų nepajėgiančių jį užsisakyti. Kodėl nesuteikti jiems to džiaugsmo?

Nieko nedelsdami užpildykite žemiau dedamą atkarpą ir suteikite Kalėdų džiaugsmą savo artimam — tokiu paprastu, bet nuoširdžiu būdu.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

Siųsdamas \$10.00, prašau siųsti Dirvą 1 metams:

Vardas, pavardė

Adresas

1/2 metų Dirvą kainuoja \$6.00.

(užsakytojas)

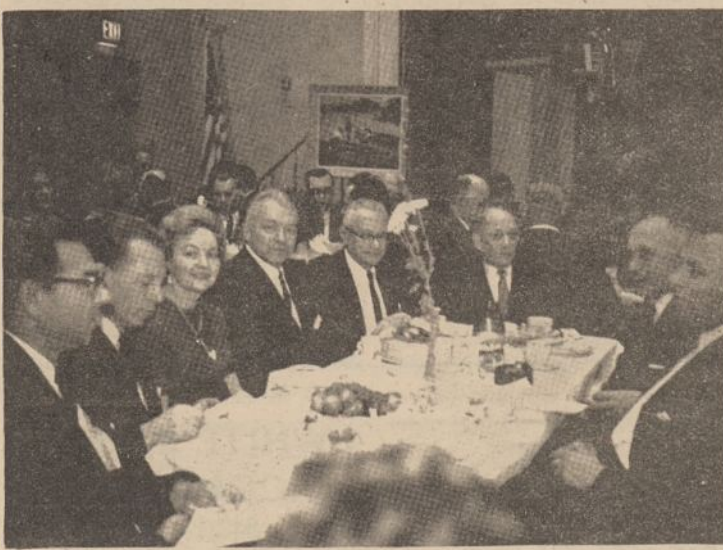
JAUNIMO CENTRO NAMU VAKARIENĖ

Gruodžio 2 d. Jaunimo Centro Namų išlaikymui buvo suruošta vakarienė, kurioj gausiai dalyvavo Chicago lietuviai. Nuotraukoje bendruomenininkų stalo. Sėdi iš dešinės: J. Jasaitis, P. Vebra, S. Ingaušis, K. Dočkus, K. Kasakaitis, J. Vedegys, P. Dambrauskas, Z. Rumša ir A. Rumša.

Prie tautininkų stalo sėdi iš kairės: H. Milakniene, dr. J. Milaknis, dr. J. Bartkus su poniu, J. Vilutis, dr. A. Verbickas, dr. J. Dauparas.

Prie neolithuanų stalo sėdi iš kairės: inž. V. Mažeika, J. Žemaitis, L. Žvynienė, J. Našlūnas, dr. J. Montvila, M. Naujokas, J. Andrašūnas ir J. Žvynys. V.A. Račkausko nuotraukos